

Гедєлє 2011. Gödöllő

XI. Світовий Конгрес Русинув A Ruszinok XI. Világkongresszusa

На першій сторінці обкладинки: образ Андрія Коцьки „Верховинці”, 1935 р.

Сім путєм одмічаєме 100-річний юбілей (23. мая 1911.- 4. новембра 1987.) познатого русинського маляря.

РУСИНСЬКИЙ RUSZIN VILÁG SVÉT

рочник IX. число 89., май - юній
IX. évfolyam 89. szám, május - június 2011

Національное Сямо 2011.
Ruszin Nemzeti Ünnepe

Націоналное Сято Гёделё, 2011

Сёгоручное Націоналное Сято открыла председатель Всеукраинского самосправования, котра у куртуй, айбо содержательной бесіди припомняла Русинум Мадярщины за славну минулость їх предкув и актуалні вопросы днешнёсти. Такой по сяточной бесіди зачала ся не менше торжественная часть русинского форума – награждения дипломантов медалями славного сына русинского народа академика Антония Годинки (за самых дипломантов 2011 года позерайте на сторонах 8-9.)

Як уповіла у открывающей бесіди лидер днешних мадярских Русинув:

„На зачатку освободительной войны пуд веденём Раковця 22. мая 1703 рока у Берегсасі Томаш Есе розгорнув прапоры Ференца Раковця II, на котрых латинським языком было написано: „З Богом за Отцюзнину, за Свободу!“. Великий Князь все добрі односив ся ку Русинам, говорив на їх языкови и називав наших предкув майвірным народом – „gens fidelissima“.

Ипен на памнять за йсе события каждый рук дня 22. мая тримлють Русины Мадярщины Націоналное Сято.

Сёголітнёе сяткованя зачало ся грекокатолицьков церковнов службов на церковнославянським языкови у Гёделёвськуй Премонтрейськуй Каплиці. У переповненуй церкви службу правили отці з Пудкарпаття – о. Даниел Бендас и о. Иштван Сюч, и з

Шайовсентпетрі – о. Янош Мігаль Сонопкі, а співаня подержав мужський хор Сятого Єфрема пуд дірігованём Др. Томаша Бубно. Сю службу благодареня, што проходила у добрум настрою, своёв присутностёв вшановав мер Гёделё Др. Дёрдь Геймеші.

На открытию Национального Сята Русинув у великуй и світлуй Авлі Університета Сятого Иштвана такой 300 посланикув русинської сполности привітствовав пан Др. Антал Паулік, заміститель ведучого Отділом Національных Капчань Міністерії Держсправованя и Юстіції. Зучастила ся у нашум

сятови ведучий референт пані Івета Колошшварі, наші загатарні сестры и братя, члены Світової Ради Русинув и председатель Рады пан Дюра Папуга, дипломанты премії Антонія Годинки и їх родина, посланицькі корпусы Всеукраинского, БАЗ и Пештського областного и Столичного Русинського Самосправованя.

Ученики и оводаші Комловшського и Мучонського Русинських Всекультурных Центрув и жунські хоры сїх поселищ подержали красний и богатый концерт, у котрум не хыбіли наші народні співанки и танці, вершиky и тематичні сцены. У прекрасной містности за цілый час пановав дух сята и порозуміння. Як то и яло, з радостёв додаме, горожанам днешньюй Мадярщины, славному и вірному народу великого князя Ференца Ракоція II.

„Я люблю тя, Господи!”

— осячено нового егзарх-єпископа

Мішковецького Апостолського Егзархата.

У притомности 3000 віруючих у суботу 21. мая 2011 рока у грекокатолицькому соборі на площі Буза у Мішковці було осячено нового егзарх-єпископа Мішковецького Апостолського Егзархата, др. Атаназа Ороса. За традиціїв церемонію осячення переводили три єпископы: секретарь Восточної Конгрегації архієпископ Кирил Василь, митрополит архі-

єпископ Пряшовський Ян Бабяк и єпископ гайдудорозької єпархії Філіп Кочіш. Окрем них на Сятуї Літургії были притомні грекокатолицькі и римокатолицькі парохы з Мадярщины и изза гатара, представителі других конфесій и сосполні діятелі.

На гадку нововысяченого єпископа, у жывоті Егзархата зачинать ся новий розділ, з чистого листа мож зачати новий вік. Маєме вернути ся ку потроєній працерьковнуй наполегливости: у повчаню, у захраненю братньої сполности и у молитві. Вни мусять быти введені у наш каждоденный быт и церьков, штобы мы могли оновити ся и начати новий жывот.

Най и наші молитвы помогуть новому єпископові у роботі!

Жерело:

Норберт Зубенскі www.gorogkatalogus.hu
Товмаченя з мадярського Ренаты Романюк

Мир Вам, читателі!

На сято Русала наші церьквы, што прикрашені суть зеленыма голузками, особым чувством наповняють вірникув. Сесе сято припоминаять біблійські событя и избранный народ, котрый був вірний своєю церьковли. Пуд час перебування у Египті, жидавський народ каждый рук сятковав день урожая, котрый наступав на 50-ый день по сяткови мацы, пуд час котрого воздавала ся хвала Богу за щедрый урожай.

Бог Исус изробив сесі сята памнятныма тым, же у тот день заслав своєму народови знак своєю любови — 10 Божых заповідей. Исус Христос ипен сесь день одмітив по воскресенію и на 50-ый день по Пасхи даровав єго Апостолам и вірникам. Сесі сята мавуть виходящі єден из другого настроєня и несуть совмістну вість. Славити и причастити ся ку Божуй сятости мож лем из чистым сердцем.

За часы Старого Завіта молитва за богатый урожай могла быти молитвов чоловіка, котрый од чистого сердца покаяв ся у своїх гріхах. Бог приказав лично Мойсею, обы у пості и молитвах, оградивши себе од вшелякої нечисти, вірники чекали таблиці Завіта. Бог понукать ожидавучих ку формованю чистых по духу думок. У Новому Завіті Исус обіцяє Апостолам розпространєня Сятого Духа и на них. И од Апостолув Вун жадає формования чистых мыслей.

Чисті помыслы рождають ся сознаниєм и сердцем. А через зарожденіє чистых помыслув рождають ся и чисті діяня. Сесі діяня Господь творить у нас. Вун робить сесе не силов, а благостєв и любовью — силов Свого Духа. Носителі Сятого

духа, Апостолы и церьков усе просять своєм молитвов царя Давида, Господа: Сотвори у мені чистое сердце, о. Боже, и возбнови у мені праведнійший дух. Природным жаданєм чоловіка має быти созданіє чистых помыслув и їх осуществленіє, воплощеніє їх у діянях. Сятый Дух Господа пройняв помысли Апостолув. Їх чисті помысли воплотили ся у поступках, у ношіню Віры, у возвеличованю церьковли, у соціальных и благотворительных діяствах. Церьков, направляєма Сятым Духом, храниць Апостолську дідузнину, як майдорогоє, постоянно воплощає його.

Проникновєня Сятым Духом — се дар, возвышеное личностное чувство. У другом осяченю, по принятю христіанства, сесь дар дустаєме через сятость обряда помазанія. Сім обрядом дустаєме способность ку силі про осуществленія своїх чистых помыслув. Сесь дар Божый можеме покласти во служеніє Церькві и нашому христіанському призванію, котрое майповно проявить ся у діянях. Из сєго виходять и обязательства: каждоденное признанія принадлежности ку церьковли Исуса Христа, што пудтверждать ся каждоденнов молитвов. Сякі каждоденні діяня, котрі направлені на воздержаня жывота, роблять видимов Хвалу Богови у світї, як свідоцтво христіанського бытія. Сятость помазанія — є наша лична Троїца. Сохраняйме у собі всепроникновенный Сятый Дух, обы через него мы проникли ся ку церьковли нашего Господа!

о. Янош Мигаль Соноцки

Товмаченя з мадярського Евеліны Скиба

Лідер днешньої русинської лексикографії

Ігорь Керча, днешній гость нашої новинки особа на кулько заслужена, натулько, мож сміло уповісти, майже не публична. Зато була част Русинув мало знає за нёго и його труды. Перед тым як подати інтерв'ю з ним, дам туюко бы яло прозрадити вам, честовані читателі наші, же сесь скромний ужгородянин составитель майякустного и майповного, на нашу гадку, русинського словаря, літератор, товмач и редактор многих русинських книг, научных изгядовань и періодичных выдань, што за послідні двадцять рокув на високум фахманськум уровні увіділи світло світа в Ужгороді и инших містах русинського світа, а главноє, сесі труды дали надію не єдному інтелектуалови на тото, же русиністика годна и має быти рувнов и повноціннов голузов світовуй славянськуй култури и науки.

Ред.

Ред.: Пан Керча, што Вас, корінного ужгородяна, яже з Мадярцинов?

І. К.: Я там родив ся, там родили ся мої родителі, мої бабы и діды и далші предки, там у 15. вікови король и парламент визнали Русинув за окремішний народ и зафіксували тото у законі, а у 16. вікови появил ся наш достойний літературний пам'ятник – Няговська Постіла, там Русины жили булше як 1000 рокув и сохранили свою самобытность, хоть коли-неколи были и проблемы, там пановники и правительство (также и австрійські) реально усилювали ся помогти Русинам самоідентифікувати ся, там Русины достали были наконец автономію, а в наш час там мож достати майдостовірну інформацію о Русинах, їх історії и културі. Історик Годинка, котрый у сьом вопросі фахман, написав о Мадярщині так:

„булш материй мы, у Мадярщині живущі, уд давных давен не мали сьме и не маєме, и не хочеме мати.”

Ред.: Наш читатель познає Вас з 1999 года, накопи в Будапешті была переудана Писемниця русинського языка. Знам, же Ваша філологічна практика зачала ся ищи скорі. Будьте добрі, повійте нам, як сей процес работы над материнським словом зачинав ся у Пудкарпатю на зачатку 90-ых рокув, як Вы лично достали ся ку сьей сфері?

І. К.: Року 1999 было не перевыдання граматикы “Материнський язык”, а первое выдання, за матеріалну реалізацію котрого заслужив ся др. Антоній Лявинець, коли стало ясно, же на Пудкарпатю з боку дакотрых русинських переднякув чинить ся сопур сьуй публикації. До работы над граматиком мене стягли спочилі Василь Сочка и Штефан Бунганич, а я у тоту роботу охотно ся прияв, бо уже скорше зберав єм словник и про то мусай было ся опреділити из правописом. Року 1992 появил ся

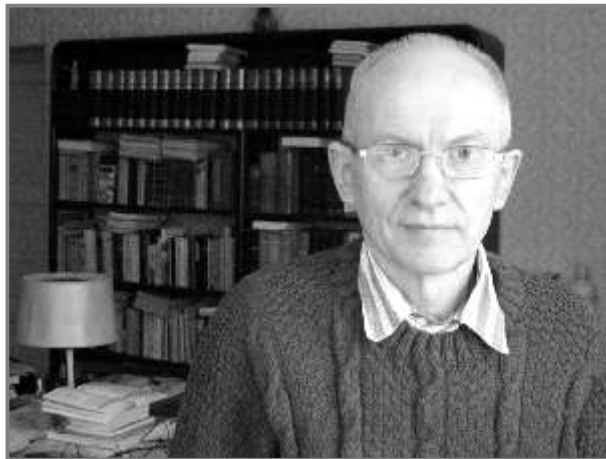
машинопис граматикы І. Керча, В. Сочка-Боржавин, “Русинський язык”, котрый послужив пак оснований про далшу роботу. На жаль, по куртум часі пан Сочка змінив свою думку и зачав налігати на тум, жебы завести до граматикы букву Ъ (*itъ*), што было кроком назад и не до прията, бо то бы чинило Русинам фурт великі технічні проблеми. Но сам Сочка познакомив ня из Стефаном Поповичом,

котрый тоже занимав ся активно словником и граматиком, и я з радостів увидів, же наші позриня на модерный русинський язык суть дуже близкі, так сьме зачали робити ведно. Стефан Попович був чоловік високой културы, председатель Мукачовського общества А. Духновича, сьак работа дале вела ся пуд крылом общества и періодично ся обговоревала на сходинах общества ци при всякуй иншуй нагоді. Пак

до работы сьме долучили про булшу обективность В. Молнара и М. Алмаші. Проект граматикы був опублікований про ширше обговореня рока 1997. Вшыткі рішення были колегіальні, а на конець рока 1998 была готова конечна макета про печать.

Ред.: Што думаете за днешнєе положеня русинського літературного языка у Пудкарпатю и за його гатарами?

І. К.: Причина жалостного положеня русинського языка на Пудкарпатю є в тому, же на Пудкарпатю продовжує ся державна політика асиміляції Русинув. Подля того пудпору достануть всякі выдання и авторы, які роблять ганьбу Русинам, а не дасть ся ани копія на перевыдання досовєтськуй русинськуй літературы в оригіналі, без фалсифікації. Авторы сєго плана мають надію, же так паскуженое русинство натулько змерзить ся людям, же не будуть хотіти чути за нёго. Парадокс, же ани векшиновым народом собі присвоєний наш будитель А. Духнович, котрого юбілейный рук 2003 був

подля рішення UNESCO світовим роком Духновича, до днес не напечатаний у нас в оригіналі, хоть великі гроші дали на вшелякі сяточности и виданя „правильных” книг о нюм на „мові”. Зазначу, же в часі „тысячрочного ига” (при Мадярах, Австріяхах и Чехах) русинські книги ся выдавали по русинськы, а по выслобоженю Русинув из того ига были спалені и змолоті на сыровину на Раховській картонажці. Русинам Пудкарпатя суть незаконно одняті людські права (то не голі слова, на адрес того є и резолюція ООН). Жыме в обществі дезінформації. У масмедіях дозволена пропаганда ненависти и нетерпимости сопровит меншын. На се кличуть позорность и другі народностні меншыны нашої нещастной державы. Но тота фалшивость, дезінформація и ненависть не годна держати вічно. Бо туй не лем вопрос языка. Русины мають иншакий менталітет, иншаку культуру, иншаку історію, иншакі інтереси. Конкретно о языку: як бы власті ни усиловали ся скривати правду и тлумити розвуй русинського языка, фактом є, же язык був кодифікований и державно визнаний, а література, книгопечатаня и преса про многотисячnych предплатників єстовали онь до самого того момента, коли „ослободителі” того вшытко заказали. Фактом є, же язык має свою ясно дефіновану традицію, зачавши од Лучкая, Духновича и до Гарайды, а путь направеня дакульких застаріlostий и проблем, текучых из 60-ручной вымуженой павзы, тоже є назначений нашыма давнійшыма языкознателями. Сопровит того не выстоять пробу ниякі теперішні псевдорусинські академічні всесвітні граматикы, беспомощна псевдорусинська преса, радіо и телевізія на „мові” и мішанці, кулько бы грошей на тото власті ни поклали.

Што ся тыче языка за границями, можеме видіти добру сітуацію у Войводині, де є и повна образователна вертікала. У Словакії хоть язык є офіціально кодифікований, но не став ся повинным про вшытких выдавателюв, з того видиме, же сам акт офіціального визнання языка не рішить вшытко. Школство є лем в зачатках. Годно быти, же и туй каламутять воду из загранича. Друга тамошня проблема – велика словакізація лексикы и выгваряня, котру уже ани самі хоснователі языка недовизають. То бы потребовало очищення. Инде не є ми сітуація звісна до такоу міры, жебы-м о тум годен повісти своє заключеня.

Ред.: Кібы мож, чи не повіли бы-сьте у дакулькох словах, накулько се мож, за концепцію Вашуй праці в области лексикографії? Чим Ваш „Русинсько-руський словарь” ся одрізнять од подобных робот минулости и днешнєсти?

І. К.: У словнику змагав єм ся зафіксувати в першум ряді таку нашу лексику, котра є специфічна про наш язык, а не занесена через школу из „мовы”, ци „языка межнационального общения”, фурт

мерькувучи на то, же наш язык розвив ся у контакті из мадярськым, німецькым, словацькым, менше румынськым и польськым, а пуд силным впливом церковнославянського. На щастя, легко можу контрвати на крітику асімілованых крайнув тым, же даю одкликания на жерела. Од векшины давнійших словникув и многых теперішніх муй выгодно ся рузнить богатством цитатув и фразеології, што дає возможность протівостояти асіміляції. Се важно и зато, бо семантика слова часто розкрыє ся лем у фразі, а є много и полісемантичных слов.

Ред.: Знаєме, же Ваша робота над словарём иде дале. Над чым днесь робите и над чым плануєте працювати у майближшуй будучности?

Приготовлюю на виданя русько-русинський словник, котрый хочу выдати сесь рук. А за ним – другое доповненоє виданя русинсько-руського, котрый фурт звідаяють люде, бо малый наклад первого виданя нараз ся розыйшов. А дале зачну наконець хосновати тоті словники, бо на того-м їх робив. Конкретно, любив бых продовжити едіцію „Пудкарпатія”, также дашто выдати из своих и сестринных робот, а также суть книги котрі-м плановав потовмачити уже давнійше, но мусіли чекати свуй час.

Ред.: Што думаєте за кодифікацію літературных языкув Русинами сосідніх держав, де вны жыють? И што бы-сьте раили мадярськым Русинам, котрі вже дакулько рокув говорят за унормованя властного літературного языка? З чого бы яло зачати и як, на Вашу гадку, перевести сей процес, жебы вуйти якмож скорі и на якмож максималні результаты у суй важнуу про нас роботу?

І. К.: За се-м уже говорив из части скорше, туй лем додам, же рішення, обы каждый регіон виробив свою локалну норму языка было присто Первым Світовым конгресом Русинув. Оно має и позітивы, но и негативы. Майбулшый негатив є в тому, же грозить закріпєня неприродного повоєнного розділення Русинув и через фіксацію розділных языковых норм. Мадярські Русины мають у себе есенцію сєй проблемы в границях єдного регіона, што непрямом свідчить, же якраз Мадярщина є матична земля Русинув. Язык мучонського ядра, очевидно, треба лишити так, як є, бо то фактично высокорозвитый бачкоруський язык. Комлошське ядро и пудкарпаторуське мож унормовати ведно на основі принципув граматикы Гарайды (1941), а также аналогічных принципув, сформулованых и у пережых роботах (Грамматика угрорусского языка, Унгвар, 1940; Magyar-ruszin nyelvkönyv, Ungvár, 1940). Проблемні точки Гарайдовой граматикы мож рішити на основі послідной редакції словацькуй кодифікації (2005) и граматикы „Материнський язык” (1999). Мы належимо межи народы, котрі мають давнєє писемство, а у таких літературна форма языка не звикла точно одповідати ани єдному діалектови, но мусить твердо ся оперти на традицію.

Фонетичні і словотворні розділи межи діалектами мають ся зотерти у літературній формі языка через консенсус, а кедь тот є невозможный, тогда ся має поужити традиційна етимологічна морфема ци етимологічний графічний знак: се в первум ряді ся тыче словотворных зложок и алтернації *o, e* в ново-запертум складі. Так кодифікований язык буде майбулше одповідати традиції, котра ся тягне од Лучкая и Духновича, и може послужити в амбітній роли інтеррегіонального языка Русинув. Сяк мож у

куртум часі рішити з правописом, а лексика, синтакс мають быти містными, но поступенно очищенима од очевидных контамінацій з боку векшинових языкув, котрый процес може ся тягти роками. При слові треба наганути, же спомнянутый Первый Світовий конгрес таку задачу вытычив яко другу етапу, а без того бы не мала смысл ани перва етапа (дефініція регіонална).

Ред.: Красно дякуєме за інтересное інтервю и желасме Вам выштыкого майліпшого.

Ищи только бы сьме додали, же Русько-русинський словарь у трѣх, каждый на пятьсто бокув, томах є на пути ку печатні. Кібы дакого заінтересовав сесь труд, як и переуданя Русинсько-руського словаря, годен ся обернути ку нам у редакцію. Мы передаме сю важну про автора и издателя інформацію, хоть лем зато, обы нові вуданя не повторили судьбу посліднього вуданя, што стало бібліографічною рідкостѣв такой нараз по выході из печатні.

Ред.

XI. Світовий Конгрес Русинув отбыв ся в Мадярищині 16.-18. юнія 2011 рока.

Кажді два роки хоть лем на дакулько дны Русины (шкода, же не выштыкі, лем їх посланики од каждой державы, де їх завергла за послідні двитри стовкы рокув судьба), зясь суть доведна.

На сесь раз изыйшли ся недалеко от Будапешта в заселеному даколи Словаками селі Пілішсенткерест (по словацькы: Mlynky). Лісистое и гористое місто йсе у Будаїських горах не є, видав, типічним мадярським поселищем, айбо ипен про Русинув цілого світа є, мож уповісти, цалком пудходячим и припоминаючим їм и майбулш їх потомкам, днешнім обывателєм ближших и далших держав, їх материнську землю: южні и сіверні склоны Карпат.

Сама ідея такуй стрічі все была з радостѣв вітана каждым, ко ся числить представителєм русинського етноса, інтересує ся минулостѣв и волів бы відіти красшу долю властного народа в будучности. Так ся стало, же на зачатку 90-ых рокув минулого віка, коли упали желізні муры тоталітарных держав Централнуй Европы и Русины достали можность хоть лем стрічати ся на куртый термин у єднуй из днешніх держав бываня, выяснило ся, же дость довга розлука лем ищи дале посунула їх у выштыкому, што даколи злучовало єден даколи народ. Довшу часть своєю біографії Русины числили в складі двох братських сосідніх держав – булша часть у Мадярськуй державі, менша часть, на сівері, у Польщі. Двадцятое століття з його двома крывавами світовима войнами розметало и доті не докус монолітний етнос по світі, роздробило го и поставило на грань зникнення. Перві подобні конгресы

тых рокув носили велми позитівный характер, ибо на повный голос заявили світові за істнованя окремого народа, дали імпульс русинського ренесанса у каждой окремой державі, де

жыють представителі четвертого восточнославянського етноса.

Програма посліднього форуму Русинув світа зачала ся в четверь 16. юнія с. р. По росквартелюваню посланикув и гостей з 10 державох світа (было доведна дас 200 людей) того же дня отбыли ся стріча з русинськыма писателями, засіданя Світовуй Рады и чудесный концерт (ги все од сїх професіоналув, додам од себе) мужського хора бізантської музики пуд веденєм Др. Томаша Бубно, котрый славный колектив потримав у містнуй церквоцї.

Другый день зачав ся з торжественного открытя майвысшого русинського форуму, котрый межи первыма вітав представитель мадярськуй власти Др. Антал Паулік, котрый красным словацьким языком не лем благожелав делегатум и гостюм Конгреса, айбо и ознакомив притомных зо змінами в законі о національных меншынах, котрый ипен теперь приправлює нова мадярська влада. Добрым словом и мудрыма пожеланями обернула ся ку посланикам світового русинства предсідатель Вседержавного Русинського Самосправованя Мадярщины Віра Гіріц.

Дале уже в керетох пленарного засіданя выступили зо звітом за два послідні роки предсідатель Світовуй Рады Дюра Папуга и выштыкі

національні лідри. У той же день по полудню пройшли засідання у шістьох комісіях і пленарне засідання V. Світового форуму молодіжи (25 посланикув з 8 європейських і сівероамериканських держав). Другий день Конгреса закончився красним концертом, котрий приправили міснї організатори, на котрум ся зучастили ай артисты-аматоры з поєднх держав-участникув форуму. Участникам вечера полюбили ся спів и танці міснх артистув: хора 5 района Будапешта пуд

веденєм дірігента Золтана Сабова, юного декламатора Даниїла Головацького, фолклорного ансамбля „Карпатія” з Пілішсенткереста; загатарных колективув, межи котрыма были „Ластівочка” з Польщи, „Рутенія” зо Словакії, тріо з горватського поселища Міклошовці... Фінальным и велми ефектївным акордом концерта стало виступлїня професіоналув з Пудкарпатя: мукачовського ансамбля пуд веденєм Нестора Мальчицького „Руснакы” з солістом Ужгородськуй філгармонії Петром Матїєм.

Майрезультативным днєм був третїй, коли отбыло ся друге пленарне засідання. Были зачитанї резолюції вшыткых шість комісій, што працювали на форумі. Из резонансных рішень одмітїме, же зясь на два роки было перенесено приймања у Світову Раду Русинув Росії и того, же майвысшый орган Русинув зясь ся хопив наводити порядки межи українськыма організаціями и лідерами. Быв исключений из колектївнх членув Світовуй Рады ведно зо своєв асоціацієв Валерій Падык, а на його місто прийняті дві иншакі пудкарпатські організації.

Намісто резюме: Двадцять роки є мало про етнос, айбо доста много про даяку сосполну інституцію, яков є Світова Рада, котра, з єдного бока, за тилько рокув набрала ся практикы выроблєня поєднх рішень и механїзмув доведєня їх до конкретных резултатув, айбо, з другого бока, ги каждая бюрократична сістема обросла апаратом, котрый дбає на самый перед за захоронєня своїх властных інтересув, котрі не все суть похопителні здолы, чым часто понижує ся сама ефектївность

фунгованя організації... Нараз повім, же то не є дакий русинський ноу-гау. Подобну еволюцію переживать в условїях демокрації каждая подобна структура. Туй важное того, же низы (вшыткі Русины світа) валовшні и годні даяк реаговати на нові реалности, а верхы, у нашум случаю ведєня Світовуй Рады, адекватно и шіковно реагують на сії сігналы здолы... И до зачатку Конгреса, и вже у його кулуарох мож было учути вшелякї гаданя за будучность сїї форми фунгованя междержавнуй сосполнуй інституції, за назрівші зміны вдну самої організації, котра має ефектївно реалізовати глобалні проєкты про благо и горазд вшыткых Русинув світа. Не маєме місто на булш деталный аналіз того, што ся стало на XI. Світовум Конгресі Русинув. Майже главнов його особостєв є, же революціонеры и скептікы на сей раз обстали ся у меншости. Не стали ся, як видїме, даякі кардіналні зміны у формах и методах работы на будучность. Спомнянеме, правда, же иде актївна работа по зміні штатуа організації. Не змінили ся у самум ведєню Світовуй Рады и люде. Свої посты захранили ищи мінімально на два роки предсідатель Дюра Папуга

(Сербія) и ї секретарь Владимир Противняк (Словакія). Обстали ся на своїх містах Андрій Копча (Польща), Александер Мошкола (Чехія), Георгій Фірцак (Румунія), Николай Бобинець (Україна), Наталія Гнатко (Горватія). На далшый строк Світовий Форум Русинськуй Молодежи буде вести Мартін Караш зо Словакії. Зміна ся стала лем тота, же на місто посланика Русинув Сївернуй Америкы Джона Рїгеті став Славомір Гїряк. Про нас є важнов новостєв, же намісто Др. Маріанны Лявинец представляти надале мадярських Русинув у Світовуй Раді буде Др. Степан Лявинец. Сим путєм редакція „Русинського Світа” здоровить го и жєлає плодотворнуй работы на благо вшыткого нашого народа.

Лем час укаже, на кулько мудрыма и актуалныма были рішеня мадярського конгреса. Годно быти, же за йсе ся дузнаєме вже на слїдуючум XII. Світовум Конгресі Русинув, котрый є напланований на юній 2013 рока у Мукачові.

—ль

Лавреаты премії Антонія Годинки 2011 року

Марія Бодолоцькі
Еміл Яношне Віслаї
(post humous) родила ся 23. августа 1955 рока у малому русиньскому банясувськым селі Мучонь. Ї бабка говорила лем по русиньскы, так з дїточого віка она вوسیтовала ся у русиньско-язычнум соціумі, де и дустала русиньскі традиції, грекокатолицьку віру, честованя культурных цїности. Середню школу здобыла у Путноку. Закончила

Медичный Коледж, а пак и Коледж воспитателюв захоронкы, Теологічну Высшу Школу. Двадцять рокув провела з чоловіком у парохіях области Гайду-Бігар. Восени 2006 рока засновала Міковгазькоє Русиньское Меншыновоє Самосправованя и была як єго председателєм, так и замістителєм председателя Русиньского Меншынового Самосправованя области Боршод-Абов. Марія и пуд час тяжкої хвороты з великым ентузіазмом продовжовала роботу: організововала акції и родноязычні таборы, учила сільських дїтей и молодеж церковно-славянські молитвы.

У септембрі 2010 рока, за послїднїв волїв самої Марії, у послїдню путь ї отпраив епископ Філіп у Маріаповчанській Базілії.

Медалью перебрав чоловік усопшої.

Артур Грінчишин
родив ся 4. марта 1975 рока у Ужгороді. У 1990-1994 роках вошколовав у Будапештській Школі Образотворчого и Прикладного Умілства на спеціальности ваяря, де и абсолвовав. 1994 рока зачав науку у Пейчськым Університеті Яну-са Панноніуса на спеціальности образотворчое и візуалное воспитованя, пак пузднійше перевюг ся у Будапештський Мадярський Університет Прикладного Умілства на спеціальность маляря, де дустав диплому 2003 рока. 2005 рока був прийнятий у Націоналну Асоціацію Мадярських Малярюв. Од 1993 рока єго работы регуларно зучастнюють ся у груповых и

індивідуалных выставках. З 2001 рока у дакульких освітніх інституціях учить образотворче умілство, організовує и веде спеціальні кружки. Од 2004 рока активно ся зучастнює у жытію и роботі Пейчського Русиньского Самосправованя, у організації и переведеню містных и національных акцій. У своїх творах, хоснувучи модерні, експериментальні методы и індивідуалное світоприйнятя вун старася одтворити світ русиньських традицій.

Владимир Микита
родив ся 1. фебруара 1931 рока у Пудкарпатю, у селі Берегракош (днесь Ракошино) Мукачовського району, у фамілії земледільцюв, и до днесь рахує себе Русином. 1947 рока вступив нараз на 3 курс Ужгородській Школы Прикладного Умілства. По його абсолвованю 1950 рока подав заяву до Львовського Інститута Прикладного Умілства, айбо изза

політичных причин єго прошеня одхилили. З 1962 рока член Союза Украинських Малярюв, у 1964-1991 роки член Пудкарпатської Організації Союза Украинських Малярюв, а з 1996 до 1999 рока ї председателєм. З 1999 рока до днесь преподаватель Інститута Образотворчого Умілства імени Адальберта Ерделі. 1975 рока дустав звания Заслуженого Маляря Украины, 1990 рока – Народного Маляря Украины. 1997 рока був выбраный заочным членом Художной Академії Украины, а з 2004 рока став ї повноправным членом, академіком. У 2001 и 2004 роках Світовий Конгрес Русинув одзначив го русиньску ідентичность и діяльність у сфері твореня русиньських культурных цінностей премієв Александра Духновича. Творча дїдузнина Володимира Микиты свідчить за честованя роднуй землі, русиньських традицій, культурных и релігійных цінностей.

о. Даніел Бендас родив ся 6. новембра 1938 рока в Ужгороді у родині грекокатолицького сященика Стефана Бендаса и Марії Бачинській. 1961 рока поступив у Львовський Лісоводный Інститут, по сконченю котрого од 1968 до 2000 рока, до пензії був преподавателєм Севлюшського (Виноградовського) Політехнікума. Межи тым закончив натоди иши илегалну духовну семінарію. 1993 рока епископ Мукачовської Єпархії Йоан Семедій посятив Даніела Бендаса у сященикы. 1996

церковноісторичні изглядованя, и слїдувучи по слїдах свого вутця публікує много статей и книг за насильницькє скасованя Мукачовської Церковної Єпархії 1948 рока на русиньскум и мадярьскум языках. О. Даніел Бендас є єдним из основателюв, називателюв и активных почитателюв Каранчфалвувського Грекокатолицького Ліцея імени Александра Стойки.

(ОРМ), був ї предсїдателєм до кунця істнованя. Од заснованя Світового Конгреса Русинув и до 2004

рока єпископ Йоан Семедій назначив отця Даніела Бендаса благочинним Севлюшського и Берегсаського району, 2003 рока єпископ Мілан Шашік именовав го радником єпархії и членом священної рады. Сї довжности вун занимав до 15. юнія 2010 рока, а функцію Берегсаського Грекокатолицького Благочинного тримав до 1. марта 2011 рока. Ведно з роботюв священника проводить

Габор Гаттінгер

родив ся 30. октовбра 1958 рока у Комловшці. Вошколованя пройшов у Шаторалйауйгелї и Будапешті. Ищи 1986 рока зачав глядати можности рішеня проблем русинства и 1989 рока припоїв ся ку Круглому Столу Нацменшын, котрый занимав ся творенєм Закона за нацменшыны. 1991 рока создав перву русиньску інституцію Організацію Русинув Мадярщины

рока Габор Гаттінгер був членом веденя сєї організації. У 1996-2002 рр. – член Вседержавнуй Русиньскуй Меншыновуй Комісії, з 1998 рока и до днесь – отвічателный редактор русиньскоязычнуй програмы на Мадярськум Радіови. З 1998 до 2002 рока предсїдатель Вседержавного Русиньского Меншынового Самосправованя. З 2003 рока – предсїдатель Будаєршського Русиньского Самосправованя, з 1998 рока и до днесь член посланицького корпуса Вседержавного Русиньского Самосправованя, а з 2010 и Русиньского Самосправованя комітат Пешт. За послїдні роки вуйшло много єго поетичных зборникув. Єден з ных пуд назвов Ősgyűlölet (Первістна ненависть) ипен теперь чекать на друкованя, формує ся двоязычное вуданя прозовых и поетичных творув Új idők illata (Аромат новых часув).

Берталан Міньовцкі

родив ся 17. юлія 1952 рока у Іротї у родинї грекокатолицького газды. 1968 рока зачав працювати у Будапешті, и рувночасно дустав атестат за середню школу у Гімназії імени Калмана Кеньвеша. Закончив Середню Поліцейську Школу и Школу Автоінструкторув. Межи 1990-1994 роками – участковый Поліцейського Одділа вароша Еделійнь, дале

межи 1994-1998 роками сповробутником кримінального гляданя. 1. септембра 1998 рока вуходить на заслуженый отпочинок, а потом у тому же році був обраный мером варошика Сакачі. По завершеню цикла мера 2002 рока у руднум селї Ірота заложив Русиньское Меншыновое Самосправованя, предсїдателєм котрого є и до днесь. Предсїдатель Регіонального Русиньского Меншынового Самосправованя области БАЗ, член Вседержавного Русиньского Меншынового Самосправованя.

Літо!!!

Дочекали ся вакацій тотї, што майбулше чекають теплі місяці – діти. За добров уже традиціїєв у Балатонфєлдварі отворений був Русиньський табор. Ку містным дітюм присоединили ся їх ровестники з Пудкарпатя. Каждє рано – година релігії, пак умїлства. По полудню терпеливі фахманы учать діточок танцєвати и співати, вечар – стріча коло таборового огня... Інтензівна програма! По таких трудах купаня у Балатонї, на самом березі котрого и розміщена красна и гостїприємна будовля готела Рівієра, заслуженый отпочинок!

У слїдуючум числі новинки чекайте булш докладный фоторепортаж з літнєго Балатонфєлдвара.

Ruszin Nemzeti Ünnepe Gödöllő, 2011

Az idei Ruszin Nemzeti Ünnepet az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke nyitotta meg. Rövid, de tartalmas beszédében emlékeztette a hazai ruszinokat elődjek dicső múltjára és a jelen aktuális feladataira. Az ünnepélyes megnyitót követte a ruszin közösség egyik legkiemelkedőbb eseménye: a ruszin nemzet híres képviselőjének, Hodinka Antal akadémikusnak a tiszteletére alapított díjak átadása (a 2011. év díjazottjairól lentebb olvashatnak).

A Ruszin Nemzeti Ünnepe megnyitó beszédében a hazai ruszin közösség vezetője hangsúlyozta: „A Rákóczi szabadságharc kezdetén, 1703. május 22-én, Beregszászon bontotta ki II. Rákóczi Ferenc zászlóit

Esze Tamás. A lobogókon latin nyelvű felirat volt látható: „Istennel a Hazáért, a Szabadságért!” A Nagyságos fejedelem mindig jó szívvel viseltetett a ruszinok iránt, a nyelvünket is beszélte és a leghűségesebb népének, vagyis „gens fidelissimának” nevezte elődjünket. Ennek emlékére minden év májusában ünnepeljük Nemzeti Ünnepünket. Az idei ünnep egyházi szláv nyelvű görög katolikus hálaadó misével kezdődött a Gödöllői Premontrei Kápolnában. A zsúfolásig megtelt templomban Bendász Dániel és Szücs István kárpátaljai, valamint Szónoczky János Mihály sajópetri lelkészek mutatták be a szertartást, kísért a Szent Efrém Bizánci Férfikar Dr. Bubnó Tamás vezényletével. Az emelkedett hangulatú szertartást megtisztelte jelenlétével Dr. Gémesi György, Gödöllő polgármestere.

A Ruszin Nemzeti Ünnepe megnyitóján a Szent István Egyetem tágas, napfényben úszó Aulájában a hazai ruszin közösség mintegy 300 fős képviselőjét Paulik Antal úr, a Közigazgatási és Igazságügyi

Minisztérium Nemzetiségi Kapcsolatok Főosztályának főosztályvezető-helyettese köszöntötte. Részt vett az ünnepségen Kolossváry Yvett főreferens asszony, határon túli ruszin testvéreink és a Ruszin Világtanács képviselői, élükön a tanács elnökével, Papuga Gyura úrral, a 2011. év Hodinka emléklapokt várományosai és családtagjaik, a komlóscai és a műcsonyi fellépők és kísérőik, az Országos, a B-A-Z Megyei, a Fővárosi, a Pest megyei és a települési ruszin önkormányzatok képviselőtestületei.

A komlóscai és a műcsonyi Általános Művelődési Központok tanulói és női kórusai emlékeztet, ruszin népi táncokban, énekekben, versekben és jelenetekben gazdag ünnepi műsorral kedveskedtek a jelenlévőknek. Örömmel tapasztaltuk, hogy közösségünk a II. Rákóczi Ferenc dicső és hűségese népének leszármazottaihoz illően, vidáman és a megbékélés jegyében ünnepelt a gyönyörű környezetben.

A 2011.év Hodinka Antal díjazottjai

Bodolóczki Emil
Jánosné Viszlai Mária /
 post humus / 1955.
 augusztus 23-án született
 egy kis ruszin bányász
 faluban - Múcsonyban.
 Nagyanyja csak ruszin
 nyelven beszélt, így gyer-
 mekkora óta ruszin nyel-

vi környezetben nevelkedett, ott sajátította el a ruszin hagyományok, a görögkatolikus vallás és a kulturális értékek tiszteletét. Putnokon érettségizett, 1974. február 17-én férjhez ment és először az Egészségügyi Főiskolát végezte el három gyermek mellett, majd az Óvónőképző Főiskolát, és mint óvónő és akkor már négy gyermek édesanyja elvégezte a Hittudományi Főiskola hittanári szakát. Húsz évet a Hajdú –Bihar megyei Egyházközségekben töltött férjével. 2006. ősszén megalapította a Mikóházi Ruszin Kisebbségi Önkormányzatot, annak elnöke és a BAZ Megyei Ruszin Kisebbségi Önkormányzat alelnöke volt. Mária súlyos betegsége alatt is szívvel lélekkel folytatta munkáját: rendezvényeket és anyanyelvi táborokat szervezett, az egyházközség gyermekeinek és fiataljainak egyházi szláv nyelven imádságokat tanított, a templombúcsú szervezésében mindig szem előtt tartotta a görögkatolikus vallási- és a ruszin népi hagyományokat.

2010. szeptemberében, Mária végakarata szerint, a Máriapócsi Kegyetemplomban Fülöp püspök úr bocsájtotta őt végső útjára.

Grincsisin Artur
 1975. március 4-én szü-
 letett Ungváron. 1990-
 1994 között a budapesti
 Képző- és Iparművészeti
 Szakközépiskola szob-
 rász szakán tanult, itt
 érettségizett. 1994-ben a
 Pécsi Janus Pannonius

Tudományegyetem rajz- vizuális nevelés szakán kezdte el tanulmányait, majd átjelentkezett a budapesti Magyar Képzőművészeti Egyetem festőművészeti szakára, ahol 2003-ban diplomát szerzett. 2005-ben felvételt nyert a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe, 1993. évtől rendszeresen szerepelnek művei csoportos és egyéni kiállításokon. 2001-től számos oktatási intézményben festőművészetet oktat, szakköröket szervez és vezet. 2004-től aktívan bekapcsolódott a Pécsi Ruszin Önkormányzat életébe, kiveszi részét az önkormányzat munkájából, a helyi és az országos rendezvények szervezésében és azok lebonyolításában. Műveiben modern, kísérletező módszerek és sajátos látásmód alkalmazásával a ruszin hagyományvilág megjelenítésére törekszik.

Mikita Vladimir
 1931. február 1-én szüle-
 tett Kárpátalján, a Mun-
 kácsi járásban található
 Rákosinóban, földműves
 családban, ma is ruszin-
 nak vallja magát. 1947-
 ben jelentkezett az Ung-
 vári Képzőművészeti

Szakközépiskolába és felvételt nyert a 3. évfolyamra. Tanulmányai befejezése után 1950-ben jelentkezett a Lembergi Képzőművészeti Főiskolára, de politikai okok miatt felvételi kérelmét elutasították. 1951-1954 között Szahalin szigetén teljesített katonai szolgálatot. 1954-től a 2001-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig a Kárpátaljai Művészeti Alapnál dolgozott. 1962-től tagja az Ukrán Festőművészek Szövetségének, 1964-1991 között tagja az Ukrán Festőművész Szövetség Kárpátaljai Szervezetének, 1996-tól 1999-ig annak elnöke. 1999 óta a mai napig az Erdélyi Béla nevét viselő Művészeti Főiskola tanára. 1875-ben megkapta az Ukrajna Érdemes Művésze címet, 1990-ben Ukrajna Népművésze lett. 1997-ben megválasztották az Ukrán Művészeti Akadémia levelezőtagjának, 2004-től az Akadémia rendes tagja, akadémikus. 2001-ben és 2004-ben a Ruszin Világtanács Duchnovics díjjal ismerte el a ruszin identitás és a kulturális értékteremtés terén végzett tevékenységét. 2010-ben Ungvár díszpolgárává választották.

Bendász Dániel
 1938. november 6-án
 született Ungváron, Ben-
 dász István görög katoli-
 kus lelkész és Bacsinszky
 Mária családjában. 1956-
 ban érettségizet, egye-
 temre származása miatt
 nem vették fel, három

évet Grúziában szolgált a szovjet hadseregben. 1961-ben felvételt nyert a Lembergi Erdészeti Főiskolára, amelynek befejezése után 1968-tól 2000-ig, nyugdíjba vonulásáig a Nagyszőlősi Politechnikum tanára volt. Közben befejezte az akkor még illegálisan működő papi szemináriumot. 1993-ban Szemédi János munkácsi megyéspüspök pappá szentelte Bendász Dánielt, aki hála a Nagyszőlősi Politechnikum vezetőségének és tanárainak, hét éven át össze tudta egyeztetni papi szolgálatát a tanári pályával. 1996-ban Szemédi János megyéspüspök Bendász Dániel atyát a Nagyszőlősi és Beregszászi járások esperesévé, 2003-ban Milán Sásik megyéspüspök egyházmegyei tanácsadóvá és a papi tanács tagjává nevezte ki. Ezeket a tisztségeket 2010. július 15-ig töltötte be, a Beregszászi Görög Katolikus Esperesi teendők 2011. március 1-ig látta el. Papi

hivatásának gyakorlása mellett értékes egyháztörténeti kutatásokat végez, édesapja nyomdokait követve számos, a Munkácsi Egyházmegye 1948. évi erőszakos felszámolásával kapcsolatos egyháztörténeti tanulmányt és könyvet publikál ruszin és magyar nyelven, egyháztörténetet oktat az ungvári Romzsa Tódor Görög Katolikus Hittudományi Akadémián, egyik alapítója, névadója és lelkes támogatója a Karáncsfalvi Sztójka Sándor Görög Katolikus Liceumnak.

Hattinger Gábor

1958. október 30-án született Komlóskán. Iskoláit Sátoraljaújhelyen és Budapesten végezte. 1986-ban kezdte el a ruszinság körüli rendezetlen problémák megoldásának keresését és

1989-ben csatlakozott a Kisebbségi Kerekasztal-hoz, amely testület a Kisebbségi törvény megalkotását végezte. 1991-ben megalakította az első hazai ruszin érdekképviselőt a Magyarországi Ruszinok Szervezetét (MARUSZE), amelynek elnöke volt a szervezet megszűnéséig. A Ruszinok Világkongresszusának megalakulásától 2004-ig Hattinger Gábor tagja volt a szervezet vezetőségének. Alapítója és felelős szerkesztője volt az 1993-2002. között megjelenő Ruszinszkij Zsivot című havilapnak, az ő szervezésében indult el az MTV Rondó című műsorának ruszin nyelvű adása. 1994-1998 között a MNEKK kurátora, a múcsonyi, komlóskai és budapesti ruszin nyelvoktatás kezdeményezője. 1996-2002 között az Országos Kisebbségi Bizottság tagja, 1998-tól máig a MR ruszin nyelvű adásának felelős szerkesztője. 1998-2002 az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke. 2002-től a Budaörsi Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke, 1998-tól a mai napig az Országos Ruszin

Önkormányzat képviselő-testületének, 2010-től a Pest Megyei Ruszin Önkormányzat tagja. Első, szlovák nyelven megjelenő versei a Skutochost című antológiában láttak napvilágot. Az eltel időszakban számos verseskötetet jelentett meg, az Ősgyűlölet című verseskötete most vár kiadásra, de Új idők illata címmel formálódik a prózát és verseket tartalmazó kétnyelvű kötete.

Minyóczy Bertalan

1952. július 17-én született Irotán, görög katolikus gazdálkodó családjában. 1968-tól Budapesten kezdett el dolgozni, közben a Könyves Kálmán Gimnáziumban érettségizett.

1972-1974 között Vercelén sorkatonai szolgálatot teljesített, leszerelés után a Budapest XV. ker. Rendőrkapitányságon gépkocsizó járőr munkakörben dolgozott 1990-ig. Közben elvégezte a Középfokú Rendészeti Szakközépiskolát, valamint a Gépjármű Szakoktatói Iskolát is. 1990-1994 között az Edelényi Rendőrkapitányság állományában körzeti megbízotti szolgálatot látott el, majd 1994-1998 között bünygyi nyomozóként dolgozott. 1998. szeptember 1.-vel nyugállományba vonult, majd 1998 októberében Szakácsi községben megválasztották polgármesternek. A polgármesteri ciklus lejártával 2002-ben szülőfalujában, Irotán megalakította a Ruszin Kisebbségi Önkormányzatot, amelynek ma is elnöke. A 2007. évi területi kisebbségi képviselők választásán a BAZ megyei Területi Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnökévé, valamint az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat tagjává választották. Ezen tisztségeket a 2011. évi országos és területi kisebbségi képviselők választásán ismét elnyerte.

Tavaszi ruszin találkozó Kisvárdán

A tavasz, az anyák napja, és a ruszin nemzeti ünnep apropóján gyűltek össze a Kisvárdai Ruszin Kisebbségi Önkormányzat képviselői és a város ruszinjainak egy csoportja.

Május 15-én, vasárnap délbén a Kisvárdai Ruszin Kisebbségi Önkormányzat (KRKÖ) képviselői egy kis ünnepségre és baráti összejövetelre várták Kisvárdai város ruszinjait. A rendezvény témája a tavasz, az anyák napja és a közelgő ruszin nemzeti ünnep volt.

Fábián Iván a KRKÖ elnöke köszöntötte a jelenlévőket, majd a közelgő (május 22.) ruszin nemzeti ünnepéről, annak Gödöllőn megtartandó rendezvényéről tájékoztatta a megjelenteket, amelyen a KRKÖ képviselői is jelen lesznek.

Megemlékeztek két neves kárpátaljai festő (Kassai Antal 100. és Erdélyi Béla 120.) születésnapjáról. Az anyák napja kapcsán egy vers került felolvasásra, illetve a jelenlévő legfiatalabb (kislány) egy anyák napi verssel köszöntötte édesanyját és a jelenlévő anyukákat.

A hivatalos rész zárásaként elhangzott, hogy a csökkenő állami és önkormányzati támogatás ellenére folytatják a ruszin hagyományok ápolását, a megemlékező és összetartást növelő rendezvények megrendezését. A forrásokra keresik a megoldást.

A találkozót késő délutánig tartó baráti beszélgetéssel folytatták.

2011. június 16-18 között Magyarországon tartották a XI. Ruszin Világkongresszust

A ruszinok (kár, hogy csak azon országok ruszin képviselői, ahová az utóbbi két-három évszázadban vetette őket a sors) két év múltán újra együtt töltenek néhány napot.

Ez alkalommal a Budapesttől nem messze, a Budai hegységben fekvő Pilisszentkereszten (szlovákul Mlinki) gyűltek össze. Ez az erdős, hegyvidéki hely talán nem tipikusan magyar község, de az egész világban élő ruszinok számára épp megfelelő, mivel emlékezteti őket, és főleg utódaikat – a közeli és távoli országok lakóit – a szülőföldre: a Kárpátok déli és északi hegyoldalaira.

A találkozás ötletét mindig örömmel fogadta mindenki, aki a ruszin etnikum képviselőjének számít, érdeklődik a múlt iránt, és népének jobb sorsát szeretné látni a jövőben. Az elmúlt század 90-es éveinek elején, amikor lehulltak Közép-Európa totalitárius államainak kőfalai, és a ruszinok előtt megnyílt annak lehetősége, hogy legalább egy rövid időre találkozassanak azon ország egyikében, ahol élnek ruszinok, kiderült, hogy a hosszú távollét még jobban visszavetette mindazt, ami összekötötte az egykor egységes népet. Történelmük hosszabb részét a ruszinok két szomszédos baráti állam kötelékében töltötték, nagyobb részük Magyarországon, kisebb részük északon, Lengyelországban. A huszadik század két véres világháborúja szétdobálta a múltban sem egységes ruszin etnikumot a szerte a világban, szétdarabolta, és az eltűnés határára sodorta. Az első ruszin kongresszusok pozitív visszhangja erőteljesen világgá kürtölte létezésüket, és ruszin újjászületési impulzust adtak minden egyes országban élő negyedik kelet-szláv etnikum képviselőinek.

A világ ruszinjainak ez évi fóruma június 16-án, csütörtökön kezdődött. A 10 ország küldötteink és vendégeknél elszállásolását követően (összesen kb. 200 fő), még azon a napon megtartották a ruszin írókkal való találkozót, a Világtanács ülését és részt vehettünk a Dr.

Bubnó Tamás vezette csodálatos, (mint ahogyan véleményem szerint azt már megszoktuk ezektől a professzionális előadóktól) nagyhírű bizánci férfikórus koncertjén.

A második nap a legmagasabb ruszin fórum ünnepi megnyitójával kezdődött, melyen a magyar kormány képviselőjében Paulik Antal ékes szlovák nyelven köszöntötte a résztvevőket és tájékoztatást adott a kisebbségi törvény módosításáról, melyet éppen most készít elő az új magyar kormány. Jó kívánságokkal és bölcs útmutatással köszöntötte a világ ruszinjainak képviselőit Giricz Vera, az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke.

Ezt követően a plenáris ülés keretein belül beszámolót tartott a két év munkájáról Gyura Papuha,

a Világtanács elnöke és a résztvevő országok képviselői. Aznap délután hat bizottsági ülésre és az V. Ifjúsági Világforum plenáris ülésére (8 európai és az észak-amerikai országok 25 küldöttével) került sor. A Kongresszus második napját a vendéglátók szervezésében lebonyolított gyönyörű koncert zárta, melyen felléptek a fórum egyes országainak amatőr csoportjai is. A közönségnek nagyon tetszett a hazai énekesek és táncosok műsora: a Budapest V. kerületének kórusa, Szabó Zoltán vezényletével, a fiatal versmondó, Dániel Holovatszkij, a Kárpátia folklór együttes Pilisszentkeresztről; valamint a külföldi együttesek: a lengyelországi Lásztivacska, a szlovákiai Ruténia, a horvát trió Miklosev-ciből. A legemlékezetesebb műsorszám a kárpátaljai hívatásos együttes, a munkácsi Rusznaki volt, melynek vezetője Nesztor Malycsickij, szólistája az ungvári filharmónia magánénekes Petro Matyij.

A harmadik nap volt a legeredményesebb, ekkor zajlott le a második plenáris ülés. Közreadták a fórumon résztvevő hat bizottsági ülés által hozott határozatokat. A vegyes visszhangot kiváltott határozat szerint újabb két évre elhalasz-

tották Oroszország ruszinjainak felvételét a Világtanácsba.

Zárszó helyett: Húsz év rövid idő egy etnikum életében, azonban elég sok egy olyan társadalmi intézmény életében, mint a Világtanács, mely egyrészt ennyi év alatt szerzett gyakorlatot a határozatok kidolgozásában és konkrét eredmények eléréséhez vezető módszerekben, másrészt azonban, mint minden bürokratikus rendszer, olyan apparátussal bír, mely elsősorban saját érdekeivel foglalkozik, ami nem mindig élvezi a tagság támogatását, amivel gyakran csökken a szervezet működési hatékonysága... Hozzáteszem, hogy ez nem valamilyen ruszin know-how. Demokratikus körülmények között hasonló fejlődésen megy keresztül

minden hasonló szervezet. Itt az a fontos, hogy a tagság (a világ összes ruszinja) képes reagálni az új fejleményekre, a vezetés – esetünkben a Világtanács – pedig megfelelő módon, gyorsan reagál az alulról jövő jelzésekre... Már a Kongresszus előtt, és később, a Kongresszus alatt lehetett többféle véleményt hallani ennek a nemzetközi szervezetnek a jövőbeli működésével kapcsolatban, a szervezeten belül időszerűvé vált változásokról, amelyeknek hatékonyan meg kellene valósítani az összes ruszin javát célzó világméretű terveket.

Sajnos, szűkös a hely a Ruszinok XI. Világkongresszusán történtek részletesebb elemzésére. Amint látjuk, a jövőre nézve nem történtek kardinális

változások a munkamódszerekben és formákban. Meg kell azonban említenünk azt is, hogy aktív munka folyik a szervezet státuszának megváltoztatásával kapcsolatban. A Világtanács vezetőségében nem történtek nagy változások. Tisztségét minimum két évre megtartotta az elnök, Gyura Papuha (Szerbia) és a titkár, Vladimir Protivnyák (Szlovákia). Helyükön maradtak: Andrij Kopcsa (Lengyelország), Alexander Moskola (Csehország), Georgij Fircák (Románia), Nikolaj Bobinec (Ukrajna), Natália Hnatko (Horvátország). A Ruszin Ifjúság Világforumát továbbra is a szlovákiai Martin Karas fogja vezetni. Csak annyi változás történt, hogy az észak-amerikai ruszinok küldötte, John Rigeti helyét Szlavomir Hiryák foglalta

el. Számunkra fontos hír az, hogy Dr. Marianna Lyavinecz helyett a magyarországi ruszinokat a Világtanácsban dr. Sztyepán Ljavinec fogja ezután képviselni. A Ruszin Világ szerkesztősége ezúton gratulál neki, és sikeres munkát kíván, mely egész népünk javát szolgálja.

Csak az idő mutatja meg, mennyire bölcsék és aktuálisak voltak a magyar kongresszus határozatai. Lehet, hogy ezt már csak a következő, XII. Ruszin Világkongresszuson tudjuk meg, melynek megtartását 2013 júniusára tervezik Munkácson.

-ly

Fordította: Tudlik Ferencné

Békességet az Olvasónak!

Pünkösöd ünnepére faágakkal feldíszított templomaink különös érzéssel töltik el az oda belépőt. Bibliai eseményekre emlékeztetnek, s a választott népre, mely hűen őrizte hitét. Az egyiptomi tartózkodás idején a zsidó nép minden évben megünnepelte a kovásztalan kenyerek ünnepét követő ötvenedik napon az aratás ünnepét, mely ünnepi napok során hálát adott Istenének a bőséges termésért. Az ünnepi napok alatt a meleg éjszakákat kihasználva lombátorban aludtak, éltek.

A szolgaság idején ez megváltozott. Gazdáik kemény munkára fogták őket. Csak az egyiptomi menekülés után ünnepelhettek szabadon. Isten az ünnepüket emlékeztetéssé tette, mert ezen a napon kötött szövetséget népével, vagyis megismertette velük szeretetének jelét, a tíz parancsot. Az Úr Jézus, feltámadása után ezt a napot jelölte meg, és Szentlelkét ezen a húsvét utáni ötvenedik napon ajándékozta az Apostoloknak és a benne hinni akaróknak. Az egymásra épülő ünnepek mindegyike hordozza a közös üzenetet. Csak tiszta szívvel lehet hálát adni és közeledni az Isten szentségéhez.

Az ős szövetségi időkben az aratás bőségéért mondott hálaima is a bűnbánatot tartó és az ember tiszta szívéből fakadó ima lehetett. Isten személyesen adta ki a parancsot Mózesnek, hogy böjt és imádság megtartásával, és minden tisztátalanság elkerülésével várják a szövetségkötés tábláit. Isten a tiszta gondolatok megfogalmazására serkenti a várakozókat.

Az újszövetségben Jézus megígéri Szentlelkének kiadását az apostolokra. Az apostoloktól is megkívánja Jézus a tiszta gondolatok megfogalmazását. A tiszta gondolat az értelemnek és a szívnek a szüleménye. A tiszta gondolatok megfogalmazása által jönnek létre a tiszta cselekedetek. Ezeket az Isten készíti el bennünk. Nem erőszakkal, hanem szelídséggel, szeretettel és az Ő Lelkének erejével. A Szentlelket hordozó Apostolok és az egyház folyamatosan kéri Dávid király imádságával az Urat: Tiszta szívet teremts bennem ó Isten, és az igaz lelket újítsd meg belső részeimben. Az ember természetes vágya

kell, hogy legyen a tiszta gondolatok megfogalmazása és megvalósítása, tetteikben való megnyilvánulása.

Az Apostolok értelmét átjárta Isten kiáradó Szentlelke. Tiszta gondolataik tetteikben valósultak meg. A hit hirdetésében, az egyház növekedésében, a szociális és karitatív tettek gyakorlásában. Ezen apostoli örökséget a krisztusi egyház Szentlelkének vezetésével, mint drága örökségét őrzi, és az apostoli munkát folyamatossá teszi.

A Szentlelke kiáradása ajándék és személyre szabott élmény. A második szentségben, a keresztség felvételét követően, a bérálás szentségében kapjuk meg ezt az ajándékot. A bérma olajjal, a műróval történő megjelöléssel az erő ajándékát kapjuk a tiszta gondolatok és tettek megvalósításához. Ezt az isteni ajándékot az Egyház szolgálatába állítva keresztyén hivatásunk és állapotbeli kötelességeink teljesítése során tudjuk láthatóvá tenni. Ebből fakadó kötelességeink: Krisztus egyházához való tartozás mindennapi megvallása, mely az imádságban nyilvánul meg. Mindennapi cselekedeteink, melyek életünk fenntartására irányulnak,

és Isten dicsőségét teszik láthatóvá a világban, mint a tanúságtevő keresztyén ember jelét.

A bérálás szentsége a személyes pünkösdünk. Őrizzük a kiáradó és bennünket eltöltő Szentlelkét, hogy általa az élő Isten templomai legyünk!

Szónoczky János Mihály

Magasztald, én lelkem, az Atyától és Fiútól származó Szentlelket!

Magasztald, én lelkem, a három személyben létező egy Istenséget!

Püspökszentelés

„Szeretlek téged, Uram!” – Felszentelték a Miskolci Apostoli Exarchátus új püspök-exarcháját

Mintegy 3000 hívő részvételével 2011. május 21-én, szombaton felszentelték a miskolci Búza téri görögkatolikus székesegyházban a Miskolci Apostoli Exarchátus új püspök-exarcháját, dr. Orosz Atanáz. A szentelést a szokásoknak megfelelően három püspök végezte, Cyril Vasil' érsek, a Keleti Kongregáció titkára, Ján Babjak eperjesi érsek-metropolita, valamint Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyés-püspök.

A Szent Liturgia kezdetén Juliusz Janusz apostoli nuncius felolvasta XVI. Benedek pápa kinevező bulláját és a Szent-szék hivatalos dekrétumát, majd köszöntő beszédében a görögkatolikus egyház fontosságára, a keleti hagyomány értékeire hívta fel a figyelmet, és utalt arra, hogy a bizánci és latin rítusú híveknek testvéri szeretetben kell együtt élniük és munkálkodniuk az egy katolikus egyház javára.

A szentelési szertartáson az ünnepi homíliát Erdő Péter bíboros mondta. Ebben a pásztor fő feladatait emelte ki: egy egyszerű pásztornak nem feladata meghalnia juhaiért, és más juhokat nem terelhet saját akoljába. Az egyház főpásztorainak azonban másként kell cselekednie! Neki, ha szükséges, meg kell halnia juhaiért, és a nyájához nem tartozókat össze kell gyűjtenie. Ezenkívül utalt az új püspök jelmondatára is, mely a 18. zsoltárból származik: „Szeretlek téged, Uram!” Dávid ellenségeitől és Saul-tól való megszabadulása-kor fohászkodott így Istenhez.

Dr. Orosz Atanáz első püspöki liturgiáját hétfőn mutatta be Dámócon. Imáinkkal segítjük mi is munkájában új

püspökünket!

Forrás: Zadubenszki Norbert

www.gorogkatolikus.hu

A következő számban visszatérünk a püspökszentelés méltatására.

A modern ruszin lexikográfia atyja

Lapunk mai vendégéről, Igor Kercsáról nyugodtan el lehet mondani, hogy amennyire tiszteletet érdemlő személyiség, annyira nem közismert. Ez az oka annak, hogy a ruszinok többsége keveset tud róla és munkásságáról. Mielőtt közzétennénk a vele készített interjút, illene elmondani Önöknek, kedves olvasóink, hogy ez a szerény ungvári lakos szerkesztette a szerintünk legjobb minőségű és legteljesebb ruszin szótárt. Ezen kívül Igor Kercsa irodalmár, fordító és számos olyan ruszin könyv, tudományos cikk és periodikus kiadvány szerkesztője, melyek az utóbbi húsz évben magas professzionális szinten láttak napvilágot Ungváron és a ruszin világ más városaiban, és a legfontosabb, hogy ezek a munkák nem egy gondolkodónak adtak reményt arra, hogy a ruszinisztika képes arra, hogy a világ szláv kultúrájának és tudományának egyenrangú, teljes értékű tagja legyen.

Szerk.

- Kercsa Úr, mi köti össze Önt, tősgyökeres ungvári lakost Magyarországgal?

- Én ott születtem, ott születtek a szüleim, nagyszüleim és régebbi őseim is, ott a 15. században a király és a parlament önálló népnek ismerte el a ruszinokat, és ezt a tényt törvényben is rögzítették. A 16. században pedig megjelent méltó irodalmi emlékünkhöz – a Nyáhovszka Posztilla, ott a ruszinok több mint 1000 évig éltek, és megőrizték eredetiségüket. Még ha néha merültek is fel problémák, az uralkodók és a kormány (az osztrák is) ténylegesen igyekeztek segíteni a ruszinok önazonosításában, ott a ruszinok kaptak végre autonómiát, a mi időnkben pedig ott kaphatjuk a leghitelesebb információkat a ruszinokról,

történelmükről és kultúrájukról. Hodinka történész, aki szakértője ennek a témának, a következőket írta Magyarországról: “Mi, Magyarországon élők több anyaggal már ősidők óta nem rendelkezünk, nem rendelkezünk, és nem is akarunk rendelkezni.”

- Olvasóink 1999 óta ismerik Önt, amikor is Budapesten újból kiadták a Ruszin Nyelv Piszemnicáját (Писемниця русинського языка). Tudom, hogy az Ön filológiai munkássága sokkal korábban kezdődött. Mondja el nekünk, legyen szíves, hogyan kezdődött ez az anyanyelvvel kapcsolatos munkafolyamat Kárpátalján a 90-es évek elején, és Ön személyesen hogyan kezdett foglalkozni ezzel a témával?

- 1999-ben nem újbóli kiadása volt az Anyanyelv grammatikájának, hanem első kiadása, melynek anyagi megvalósításában nagy érdeme volt dr. Antonij Lyavinecnek. Akkoriban derült ki, hogy Kárpátalján néhány ruszin előjáró ellenzi a mű publikálását. A grammatikával való foglalkozásra először Vaszily Szocska és Srefán Bunhanics ösztönöztek, és én szívesen bekapcsolódtam a munkába, annál is inkább, mert már előtte is szótárt szerkesztettem, és ahhoz meg kellett határozni a helyesírási szabályokat. 1992-ben kiadták I. Kercsa, V. Szocska-Borzsavin Ruszin nyelv című grammatikájának gépelt változatát, mely könyv a további munka alapjául szolgált. Sajnos, az idő rövidsége miatt Szocska úr megváltoztatta gondolatát, és azt kezdte erőltetni, hogy vezessék be a *ѣ* (*imě*) *betűt*, ami egy hátralépés volt, nem segítette az elfogadást, mert nagy technikai problémákat okozott voltak a ruszinoknak. Maga Szocska azonban bemutatott engem Sztefán Popovicsnak, aki már aktívan foglalkozott a szótárral és a grammatikával, és én örömmel vettem tudomásul, hogy a modern ruszin nyelvvel kapcsolatos nézeteink nagyon sokban azonosak, így együtt kezdtünk dolgozni. Sztefán Popovics magas kultúrával rendelkező ember volt, a munkácsi A. Duchnovics társaság elnöki tisztségét töltötte be, ily módon a munkát a társaság körében folytattuk, és rendszeresen beszéltünk róla a társaság összejövetelein, valamint bármilyen más alkalmakkor. Később V. Molnár és M. Almásij urakat is bevontuk a munkába. 1997-ben közzétettük a grammatika tervezetét szélesebb körben történő megvitatás céljából. Minden döntésünket kollegiálisan hoztuk meg, és 1998 végére elkészült a végleges nyomdakész szöveg.

- *Mi a véleménye a mostani helyzetről Kárpátalján és határain túl?*

- A kárpátaljai ruszin nyelv siralmas helyzetének az az oka, hogy Kárpátalján folytatódik a ruszinok asszimilációjára irányuló állami politika. Ezen kívül, támogatásban részesülnek mindenféle olyan kiadványok és szerzők, melyek szégyent hoznak a ruszinokra, és egy kopejkát sem szánnak a Szovjetunió előtti ruszin irodalom eredetiben - megmásítás nélkül - történő újrakiadására. Ennek a tervnek az alkotói abban reménykednek, hogy az emberek annyira megutálják az így bepiszkított ruszinságot, hogy nem is fognak akarni hallani róla. Paradoxont képez az, hogy a másik nép sajátította ki magának a mi ébresztőnket, A. Duchnovicsot, akinek a jubileumi évét, 2003-ast az UNESCO határozata nyomán Duchnovics világ éveként tartották számon. Habár nálunk eredetiben a mai napig nem jelentek meg művei, annak ellenére, hogy nagy pénzeket költöttek mindenféle ünnepekre és róla szóló „helyes” könyvek kiadására a „nyelven”. Megjegyzem, hogy az „ezeréves rabiga” (magyarok, osztrákok és csehek alatt) idején a ruszin könyveket ruszin nyelven adták ki, a ruszinok kiszabadítása után elégették és alapanyaggá darálták azokat a rahói kartongyárban. A kárpátaljai ruszinokat

törvényellenesen megfosztották emberi jogaitól (ezek nem üres szavak, ezt bizonyítja az OZN határozat is). A dezinformálás társadalmában élünk. A közmédiában megengedett a gyűlöletszítás és a nem tűrés politikája a kisebbségekkel szemben. Erre hívják fel a figyelmet szerencsétlen országunkban elő más kisebbségek is. Az ilyen hazugságok, dezinformálás és gyűlölet azonban nem tarthat örökké.

Mert ez nem csak nyelvi kérdés. A ruszinoknak más a mentalitásuk, más a kultúrájuk, történelmük, mások az érdekeik. Konkrétan a nyelvről: ha a hatóságok nem titkolnák az igazságot, és nem akadályoznák a ruszin nyelv fejlődését, tény az, hogy a nyelv kodifikálva volt és államilag elismert, az irodalom, könyvnyomtatás és sajtótermékek több ezer előfizető számára hozzáférhetőek voltak, és mindaddig léteztek, amíg a „felszabadítók” mindazt be nem tiltották. Tény az is, hogy a nyelvnek világosan definiált hagyományai vannak, Lucskájtól, Duchnovicsától kezdve Harajdáig, a 60-as évek kényszer-szünetéből származó néhány elavult dolog és probléma kijavításának módját is kijelölték a mi régi nyelvtudósaink. Biztos vagyok benne, hogy a mostani ál-ruszin akadémiai világgrammatikák, a „nyelven” és keveréknyelven közvetített erőtlén ál-ruszin sajtó, rádió és televízió nem állják ki a próbát, bármennyi pénzt is ölnek bele a hatóságok.

Ami a határon túli nyelvet illeti, jó példát láthatunk a Vajdaságban, ahol működik a teljes oktatási skála. Szlovákiában, annak ellenére, hogy a nyelvet hivatalosan is kodifikálták, nem vált kötelezővé minden kiadó számára, ebből is látszik, hogy a nyelv hivatalos elismerése sem old meg mindent. Az iskolai nyelvtanítás még kezdetleges. Lehet, hogy itt is van külföldi beavatkozás. Egy másik ottani probléma – a szókincs és a kiejtés nagy szlovákosítása, amit már maguk a nyelvhasználók sem vesznek észre. A nyelv megtisztításra szorul. Máshol nem ismerem a helyzetet olyan mértékig, hogy nyilatkozni tudnék róla.

- *Mondana nekünk néhány szót a lexikográfia terén kifejtett munkájának koncepciójáról? Miben különbözik az Ön „Ruszin-orosz szótára” a régebben vagy napjainkban megjelentetett hasonló munkáktól?*

- A szótárban első sorban az olyan lexikát igyekeztem rögzíteni, mely a mi nyelvünkre jellemző, és nem a bizonyos „nyelvből” vagy a „nemzetközi kommunikációs nyelvből” vitték azt be, azon morfondírozva, hogy nyelvünk a magyar, német, szlovák nyelvvel, kisebb mértékben a románnal és lengyelrel érintkezve fejlődött, valamint nagy hatással volt rá a szláv egyházi nyelvezet. Szerencsére könnyen tudok reagálni az asszimilálódott honfitársak kritikájára a forrásokra való hivatkozással. A régebbi és sok mai szótártól az enyém az idézetek és frazeológia gazdagságában különbözik, ami lehetőséget teremt az asszimilációval szembeni ellenállásra. Ez azért is fontos, mert a szó szemantikája gyakran csak kifejezésben fedezhető fel, és létezik sok poli- szemantikus szó is.

- Tudjuk, hogy tovább folytatja a szótárral kapcsolatos munkát. Most min dolgozik és mik a tervei a közeljövőre vonatkozóan?

- Kiadásra készítem elő az orosz-ruszin szótárt, melyet az idén szeretnék kiadni. Azt követően a ruszin-orosz szótár második, bővített kiadását tervezem, melyről sokat kérdezték az emberek, mert az első kis példányszámú kiadás nagyon gyorsan elfogyott. Azt követően elkezdem végre használni ezeket a szótárakat, azért szerkesztettem őket. Konkrétan: szeretném folytatni a kárpátaljai könyvkiadást, kiadni az én és a testvérem műveiből néhányat. Vannak olyan könyvek is, melyek fordítását már régóta tervezem, de most jött el az idejük.

- Mit gondol a szomszédos országok Ruszinjai általi irodalmi nyelv kodifikációjáról azokban az országokban, ahol ők laknak? És mit tanácsolna a magyarországi ruszinoknak, akik már néhány éve tervezik saját irodalmi nyelvük szabályozását? Véleménye szerint honnan és hogyan kellene elkezdni ezt a folyamatot annak érdekében, hogy minél gyorsabban érjünk el maximális eredményeket ebben a számunkra fontos munkában?

- Erről már részben beszéltem korábban, most csak azt tenném hozzá, hogy az Első Ruszin Világkongresszus hozta meg azt a döntést, hogy minden régió dolgozzon ki saját, helyi nyelvi normákat. A döntésnek a pozitívumok mellett negatívumai is vannak. A legnagyobb negatívuma az, hogy a különböző nyelvi normák rögzítése által a ruszinok háború utáni, természetellenes szétválasztásával fenyeget. A magyarországi ruszinok rendelkeznek ennek a problémának a gyökerével egy régió határain belül, ami közvetve azt bizonyítja, hogy épp Magyaror-

szág a ruszinok anyaföldje. A múcsonyi mag nyelvével valószínűleg meg kell hagyni, mert az tulajdonképpen egy fejlett bácskai ruszin nyelv. A komlóskai magot és a kárpátaljai ruszint lehetne egyesíteni Harajda (1941) grammatikájának elvei alapján, valamint a korábbi munkákban (Грамматика угорусского языка, Унгвар, 1940; Magyar-ruszin nyelvkönyv, Ungvár, 1940) megfogalmazott hasonló elvek szerint. Harajda grammatikájának problematikus pontjai megoldhatók a szlovák kodifikáció (2005) utolsó kiadása és az Anyanyelv (Материнський язык, 1999) alapján.

Mi olyan néphez tartozunk, amelynek régi írásos emlékeik vannak. Az ilyeneknél a nyelv irodalmi formája általában nem felel meg pontosan semmilyen dialektusnak, ellenben szilárdan kell támaszkodnia a hagyományokra. A dialektusok közötti fonetikai és szóképző különbségeket az irodalmi nyelvben konszenzus útján el kell törölni, azonban, ha ez nem lehetséges, akkor szűkíteni kell a hagyományos morfémákat vagy etimológiai írásjeleket: ez első sorban a szóképző tagokat és az *o*, *e* váltakozását érinti az új, zárt szótagokban. Ily módon a kodifikált nyelv felel majd meg a legjobban annak a hagyománynak, mely Lucskájtól és Duchnovicstól ered, és betöltheti a Ruszinok inter-regionális nyelvének szerepét. Így rövid idő alatt dűlőre lehet jutni a helyesírás meghatározásában, a lexikának és szintaktikának helyinek kell lennie, de fokozatosan meg kell azokat tisztítani a régi nyelvből jövő nyilvánvaló kontaminációktól, ennek folyamata évekig is eltarthat. Itt meg kell jegyezni azonban, hogy az említett Első Világkongresszus ezt a feladatot a második fázisban megoldandók közé sorolta, anélkül pedig nem lenne értelme az első fázisnak (regionális definíció) sem.

Még annyit tennék hozzá, hogy a háromkötetes – egyenként ötszáz oldalas - Orosz-Ruszin szótár nyomdakész állapotban van. Ha valakit érdekel ez a mű, az Orosz-Ruszin szótár újrakiadása, forduljon szerkesztőségünkhöz, és mi továbbítjuk az igényeket a szerzőhöz és a kiadóhoz. Már csak azért is, nehogy az új kiadás az előbbi kiadás sorsára jusson – bibliográfiai ritkaság lett nyomban a megjelenés után.

Szerk.

Fordította: Tudlik Ferencné

Itt a nyár!!!

Végre eljött a várva-várt vakáció a gyerekek számára, akik a legjobban várják a meleg hónapokat. A jó hagyománynak megfelelően Balatonföldváron az idei nyáron is megnyitotta kapuit a Nemzetközi Ruszin Ifjúsági Alkotótábor. A hazai táborozókhoz csatlakoztak a velük egykorú kárpátaljai gyerekek is. Minden reggel hittanórával kezdődik, azután a gyerekek képzőművészeti foglalkozásokon vesznek részt. Délutánonként a türelmes tanárok tanítják őket táncolni és énekelni, este pedig a tábortűznél jóízű beszélgetések folynak... Gazdag, változatos a tábor programja! A hasznos foglalkozások után természetesen, nem marad el a balatoni fürdőzés sem. Nem kell messzire menniük, hiszen a Hotel Riviéra szép és vendégszerető épülete közvetlenül a tóparton helyezkedik el. A gyerekek itt megérdemelt pihenésüket töltik!

Folyóiratunk következő számában fényképes beszámolót teszünk közzé a balatonföldvári tábori életről.

Tudlik Ferencné

2009. évi CXXXIX. törvény a 2011. évi népszámlálásról (Kivonatos közlés)

Az Országgyűlés az Európai Parlament és a Tanács nép- és lakásszámlálásról szóló 763/2008/EK (2008. július 9.) rendeletének, valamint a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 6. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltaknak megfelelően a 2011. évi népszámlálásról a következő törvényt alkotja:

1. §

(1) A Magyar Köztársaság területén 2011. október 1-jén 0 órakor fennálló állapot alapulvételével az Európai Parlament és a Tanács nép- és lakásszámlálásról szóló 763/2008/EK (2008. július 9.) rendelete, a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény rendelkezéseinek figyelembevételével a természetes személyekről és a lakásokról nép- és lakásszámlálást (a továbbiakban: népszámlálás) kell tartani.

(2) A népszámlálás kiterjed

a) a Magyar Köztársaság területén élő vagy átmenetileg külföldön tartózkodó, de Magyarországon bejelentett lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgárokra,

b) a Magyar Köztársaság területén három hónapnál hosszabb ideig tartózkodó

ba) EGT-állampolgárokra,

bb) harmadik országbeli állampolgárokra és

bc) hontalan személyekre

[a továbbiakban az a)-b) pont együtt: természetes személyek], valamint

c) az ország területén lévő lakásokra, lakott üdülőkire, lakott egyéb lakóegységekre (a továbbiakban együtt: lakások) és a közösségi éjszakai elhelyezést szolgáló intézményekre (a továbbiakban: intézetek).

(3) A népszámlálást internetes vagy papír alapú önkitöltéses, avagy interjú módszerrel kell végrehajtani. Az adatszolgáltatás módját - a (4) bekezdésben meghatározott adatszolgáltatói kör kivételével - az adatszolgáltatásra kötelezett személy választja meg.

(4) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény és a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerinti védett személyek adatszolgáltatási kötelezettségüket önkitöltéses módszerrel teljesítik.

(5) Az adatfelvételt 2011. október 1. és 2011. október 31. között kell végrehajtani, az összeírásból kimaradt személyek és lakásuk póttösszeírását 2011. november 8-ig kell befejezni.

Kiadja

az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat
Felelős kiadó: Gircz Vera

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Káprály Mihály - felelős szerkesztő
Szónoczk János Mihály - főszerkesztő
Klamár Sára - szerkesztő
Szkiba Irén - szerkesztőségi titkár

A szerkesztőség címe:
1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b.
Tel./Fax: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszinvilag@gmail.com
http://www.ruszinvilag.hu

Nyomdai munkálatok: Koverell Kft.

Выдас:

Всержавное Русинське Меншыновое Самосправованя
Отвѣтальный выдаватель: Віра Гіріц

Члены редакції:
Др. Михайл Капраль - отвѣтальный редактор
Янош Мігаль Соноцкі - главный редактор
Шара Клар - редактор
Ірина Скиба - секретарка

Адрес редакції:
1147 Будапешт, уліця Дярмат 85/б.
Тел./Факс: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszinvilag@gmail.com
http://www.ruszinvilag.hu

При передрукуванні посилати ся на "Русинський Світ"

Появлення новинки пудпоровали: Всержавное Русинське Самосправованя, Всержавное Общество Русинської Інтелігенції імени Антонія Годинки, Общество за Культуру Карпатського Регіона, Общество Русинської Культури и Общество Русинув / Рутенув Мадярицины.

A lap az Országos Ruszin Önkormányzat, a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Közhasznú Egyesület, a Kárpátok Régió Kultúráért Közhasznú Egyesület, a Ruszin Kulturális Egyesület és a Magyarországi Ruszinok /Rutének/ Országos Szövetsége támogatásával jelenik meg.

ISSN: 1785-1149

Egy példány eladási ára: 600 Ft.